

FINANS TIDNINGEN

Tel 08-506 245 00, fax 08-14 99 30.
e-post redaktion@fti.se

5 oktober 1999

Oeuropeiska svenskar

STÅNG AV TV-N. dra ur sladden till radion, teja igen brevlådan och säg upp alla pnenumerationer (utom den på Finanstidningen). Ni vet väl vad som väntar?

En av alla de oundärliga rapporter som författas på uppdrag av eurokratin visar att Sverige, näst Storbritannien, är det land vars medborgare i minst utsträckning betraktar sig som européer. Endast 2 procent av de tillfrågade svenskarna sade sig ha en "européisk identitet". Det är en skamfläck på vår gemensamma blågula fana. Ja, den fanan med stjärnorna, inte den med korset, förstas.

Det är ett problem. Mer än så: det är "nationalism" - läs putsade ridstövlar, bokbål och angreppskrig - att på en rak fråga svara att man känner sig som svensk, snarare än som europé. De svenska sändebuden i Bryssel och våra flygpendlande politiker får skämmas för oss igen.

Vilket för oss till det där med TV, radio och igentejpade brevlåda. Problem måste lösas.

Och hur kan man åtgärda folk som tänker fel, om inte genom att omskola dem? Och hur omskolar man folk som tänker fel i ett samhälle fyllt av massmedier?

Vi gick inte med i EU för att bli utpekade som nationalister i behov av omskolning.

Just det. Det var inte så länge sedan något ljushuvud fick idén att EU-kommissionen skulle finansiera TV-såpor. I gengäld skulle såporna förmedla "en positiv bild av den europeiska unionen". Vad som blivit av det är oklart. Men med den här undersökningen i botten är det i alla fall tydligt vilka av Europas länder som står först på tur.

På internet är det redan i gång. Ett konsultbolag i varumärkesbranschen med namnet Twelve stars communications publicerar från London en serie om Captain Euro (www.captaineuro.com). Captain Euro slås, tillsammans med flickvännen Europa och vargen Lupu mot Dr D. Vidar. Doktors ondska består i att vilja söndra Europas folk, men också, märkligt nog, i att vilja skapa ett imperium.

MAN URDRAR VEM SOM BETALAR. Sannolikt vi.

Och nu får man vänta sig mer av den varan. Den nya kommissionsordföranden Romano Prodi säger att det övergripande målet för den nya kommissionen är att "öka känslan av samhörighet mellan medborgarna". En "union av känslor" ska skapas. "Känslan av europeiskt medborgarskap" måste bli allmän.

Det är inget fel i att i första hand betrakta sig som europé. Inte alls. Men det är heller inget fel i att betrakta sig som svensk. Däremot är båda delarna fel när de urartar i dumnationalism. Och vad, annat än dumnationalism, skulle vi kalla det om Göran Persson gnällde över att vi inte kände oss tillräckligt svenska. Om han ville skapa en "nation av känslor" och "en känsla av svenskt medborgarskap"?

Vi gick inte med i EU för att bli utpekade som nationalister i behov av omskolning. Vi gick inte med för att få bli uppfostrade i europeisk fosterlandskärlek.

Om EU har ett problem är det eurokrater som vill bygga en union som inte har stöd bland en stor del av unionens medborgare. Omskolningen behövs i Bryssel.

Hur är det? "Jo, tack bra. Verkligen bra."

Standardsvaret på rutinfrågan har förändrats den senaste tiden. För ett halvår sedan var det bra. Punkt och slut. Plötsligt har alla det *verkligen* bra. Varför? Jo, det går bra på jobbet. Det går *verkligen* bra. Hösten har börjat *otroligt* bra. Försäljningsrekord förra månaden. Det väljer in uppdrag och beställningar. Hinner knappt svara i telefon. Headhunters ringer och erbjuder nya

utmaningar, högre lön, kortare arbetstid, längre semester, tjänstebil. Hela baletten.

Men du tackade nej? "Ja, du vet, efter allt slit vill man ju ha belöningen. Man har ju kämpat så länge och nu lossnar det antligen."

Visst, det är kul. Men har det slagit dig att du inte är ensam? Att det går bra för alla?

"Öööh..."
Det är högkonjunk-

tuft! Köpfest! Hjulen snurrar!
Det är inte du. Eller som Bill Clinton sa: *It's the economy, stupid!*

JON ÅSBERG
jon.asberg@fti.se
08-50624500

Hur Ronald Reagan kunde bli vald till president på sin tid, i strid med svenska journa-listers goda omdöme, är och förblir en

gåta. Men det som är gjort är som tur är inte alltid gjort.

I en faktaruta på mal-liga DN:s kultursida i går kunde man läsa följande om gamle Ron: "Tvingades avgå efter inblandning i den så kallade Iran-Contras-skandalen."

Så var det med den saken. Nu är han avsatt. Om ett par år kan om DN få honom oavald också.

JOHAN HAKELIUS
johan.hakelius@fti.se
08-50624500

Kapitalismen funkar

Asien behövde inte reglerarnas lyxkonferenser.

När de asiatiska ekonomierna i juli 1997 släppte kopplingen till USA-dollarn utlöstes "den asiatiska finanskrisen". Tidigare snabbväxande asiatiska ekonomier krympte. Valutorna föll och finanskrisen växte ut till en ekonomisk, politisk och social kris.

Internationella placeringarna vaknade upp ur en illusion. Kanske hade man föreställt sig att den långa asiatiska tillväxten inte kunde hejdas. Men den stoppade tvärt under hösten 1997. Från att ha betett sig närmast som internationella äventyrare i finansiella frågor, blev placeringarna plötsligt försiktigare än en kamrer i en lokalbank. När de drog sig tillbaka från lägre utvecklade ekonomier, spreds krisen till andra. Brasilien och Östeuropa kom i blickfånget.

DEN NYA ASIATISKA KRISEN väckte en diskussion som varit vilande ett tag - hur ska man reglera det internationella kapitalet? Det var möjligt att peka på att små beslut hos stora internationella placering kunde sätta hela nationella ekonomier under press. Flöden ut och in ur ett land som Malaysia var inte större än vad en tysk banks regionalnalkontor hanterar. Relationen var ett slags David-Goliat, där den internationella politiken borde gå in på Davids sida.

För vissa debattörer framstod den asiatiska krisen som en länge förutspädd "kapitalismens allmänna kris". Utvecklingen i Asien bekräftade på nytt en märklig egenskap som den fått i väst, alltsedan Milton Friedman pekade på Hong Kong som ett exempel på en välfungerande kapitalism. Nämligen som en katalysator för den stora diskussionen om avvägningen mellan marknad och stat.

BLAND DE MEST AKTIVA förespråkarna för en reglering av den internationella kapitalismen fanns den amerikanske ekonomen Paul Krugman. Han presenterade en sen-keynesiansk analys som mynnade i slutsatsen att regeringar borde stänga sina gränser och spendera sig ur krisen. Det var väl i stort sett bara Malaysia som lät sig övertygas.

Under andra kvartalet 1999 har utvecklingen i större delen av Östasien vänt. Ekonomierna har återkommit till positiv tillväxt. Inte på samma nivå som förut, men respektabelt. Det finns intressanta saker att observera i sammanhanget.

Full fart. Asien är på väg tillbaka.

Summerat

Asienkrisen tolkades av en del som ett bevis på den globala kapitalismens skörhet. I efterhand är det snarare motsatsen som är tydlig: medan det pratats på dyra konferenser har marknaderna i tysthet korrigerat sig.

Den första är att kapitalismens självreglerande mekanismer tycks fungera på såväl internationell som nationell nivå. Medan den ena dyrbara internationella lyxkonferensen efter den andra har diskuterat hur man bäst ska ingripa, har marknaderna tyst och stilla korrigerat sig själva och utvecklats.

Det är spännande att se hur en ny internationell arbetsdelning blivit ett resultat av korrigeringen. Relationen mellan Singapore och Bangkok kan illustrera. Den industriella tillväxten i Bangkok har varit en av de ledande länkarna i återhämtningen. Medan tillväxten av finansiella tjänster spelat samma roll för Singapore.

I själva verket har industriell verksamhet lämnat Singapore, medan tex banker från Singapore gått in i Thailands krisartade finansmarknad.

Malaysia och Indonesien tycks ha hamnat utanför denna utveckling, något de kan få betala för i framtiden. Fördjupad internationell arbetsdelning ger alltid positiva ekonomiska effekter.

POLITISKT TYCKS DET också vara klart att krisen drivit fram en snabbare utveckling mot demokrati i regionen. Det demokratiska Taiwan har stått som exempel - man påverkades allra minst av den asiatiska krisen. Kostnaderna för jordbävningen blir förmodligen större än kostnaderna för krisen. Demokratier i Thailand har fördjupats och det politiska systemet i Singapore förändras mot större öppenhet.

Det finns således anledning att vara tacksam inför det faktum att de internationella keynesianerna bara hann få tag på Malaysia.

KURT WICKMAN

kwa@hig.se
Professor i ekonomi vid högskolan i Gävle

FINANS TIDNINGEN

Ingår i Modern Times Group

Telefon: 08-506 245 00
Fax: 08-14 99 30
Postadress: Box 70347, 107 23 Stockholm
Besöksadress: Kungälvsgatan 18, 4 tr
Redaktionen: E-post: redaktion@fti.se Fax: 08-14 99 30
Beställning: 08-506 245 60
Läsarservice dygnet runt: 08-506 245 60
Utestilning: 08-506 245 62
Fax: 08-506 245 62
E-post: prent@fti.se
Annonsör: Telefon: 08-506 245 80 Fax: 08-506 245 81
Chefredaktör/ansvarig utgivare: Jon Åsberg
Verkställande direktör: Fredrik Sundbäck
Utgivare: Sveriges Finansnyheter AB

Prenumerationspriser: Helt år 2 390 kr (inkl moms 2 540 kr) Halvår 1 340 kr (inkl moms 1 420 kr) Kvartal 731 kr (inkl moms 775 kr) Månad 245 kr (inkl moms 260 kr) Postgiro: 92 03 035 BANGIRO: 5470 1016
Webbadress och beställning: Finanstidningen lagras elektroniskt och finns tillgänglig på internet-adressen www.fti.se. Där finns även sedan 1 januari 1997. Artiklar kan även beställas per telefon 08-506 245 00 för 250 kronor plus moms per artikel. Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten. Detta medges normalt inte.
För beställning: materialet ansvaras fti

Finanstidningens räckvidd 125 000 läsare
Ordningsnummer 1992
Finanstidningen ISSN: 1100-682X VLT Press AB Västerås 1999